

T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 1997/58
KARAR NO : 1997/56

ÖZET: Asker kişi statüsünü kazanma-
yan sivil memur adayının, genel esas-
lara göre yapılan ve başarılı olduğu
sınavın Askeri Makamca iptal edilme-
ne ilişkin işlemin askeri hizmete ili-
şkin bir yönü de bulunmadığından,
açılan iptal davasının genel idari
yargı yerinde görülmesi gerektiği hi

K A R A R

Davacı : Sinem Durmuş
Davalı : İçişleri Bakanlığı (Jandarma Genel Komutanlığı)
O L A Y : Davacı, Zonguldak 3. J.Er.Eğt. Tugay Komutan

lığı ve Zonguldak İl Jandarma Komutanlığı emrinde istihdam edilmek üzere,
657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile İlk Defa Devlet Kamu Hizmeti
Ve Görevlerinde Devlet Memuru Olarak Atanacaklar İçin Mecburi Yeterli-
lik Ve Yarışma Sınavları Genel Yönetmeliği esasları uyarınca anılan
Tugay Komutanlığınca açılan yazılı, sözlü ve mülakat-uygulama sınavla-
rına girerek başarılı olmuştur.

Tugay Komutanlığınca yapılan araştırma sonucunda yüksekokul
mezunu olduğu saptanan davacının, yapılan ilanda belirtilen "lise veya
dengi okul mezunu olmak" ve "yüksekokul veya üniversite mezunu olma-
mak" koşullarına aykırı beyanda bulunduğu nedeniyle, Jandarma Genel
Komutanlığının 17.4.1997 günlü emri gereğince adigeçenin başarılı oldu-
ğu yolundaki sınav sonucu iptal edilmiştir.

Davacı, sınav sonucunun iptali yolundaki 17.4.1997 günlü iş-
lemin iptali istemiyle Jandarma Genel Komutanlığına karşı idari yargı
yerine dava açmıştır.

ZONGULDAK İDARE MAHKEMESİ; 27.6.1997 gün ve E. 1997/500,
K.1997/386 sayı ile, olayda, davacının kazandığı sivil memurluk sına-
vının iptal edilmesine ilişkin işleme karşı dava açıldığı anlaşıldığı-
ndan, 1602 sayılı Yasanın 20. maddesi uyarınca davanın görüm ve çözümün-
ün Askeri Yüksek İdare Mahkemesinin görevine girdiği gerekçesiyle
davayı görev yönünden reddetmiş; bu karar, temyiz edilmeyerek kesinleş-
miştir.

Davacı, bu kez, aynı istekle ve Jandarma Genel Komutanlığına
karşı 21.7.1997 tarihinde Askeri Yüksek İdare Mahkemesine dava açmış-
tır.

ASKERİ YÜKSEK İDARE MAHKEMESİ BİRİNCİ DAİRESİ; 23.9.1997
gün ve E.1997/589 sayı ile, İçişleri Bakanlığını hasım mevkiine ala-
rak, Anayasanın 157. ve 1602 sayılı Yasanın değişik 20. maddesi

hükümlerine göre Askeri Yüksek İdare Mahkemesi'nin bir davaya bakabilmesi için dava konusu işlemin "asker kişiyi ilgilendirmesi" ve "askeri hizmete ilişkin bulunması" koşullarının birlikte gerçekleşmesi gerektiği; davacı Türk Silahlı Kuvvetleri mensubu olmadığından dava konusu işlemin asker kişiyi ilgilendirmediği; davanın çözümünde uygulanacak kuralların askeri açıdan değerlendirilecek bir yönü bulunmadığı gibi, bu dava ve bu davanın çözümüyle varılacak sonucun, sivil kurumlarca açılan memuriyet sınavı nedeniyle ortaya çıkan dava ve o davanın çözümüyle varılacak sonuçtan farklı bir mahiyeti olmadığından dava konusu işlemin askeri hizmetle bir ilgisinin bulunmadığı; dolayısıyla davanın çözümü görevinin genel idari yargı yerine ait olduğu kanısına varmış ve daha önce İdare Mahkemesince görevsizlik kararı verildiğinden bahisle görevli yargı yerinin belirlenmesi için 2247 sayılı Yasanın 19. maddesine göre Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına karar vermiş; askeri yargı dosyası, Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Başkanlığının 13.10.1997 günlü, GENSEK: 1997/1216 sayılı yazısı ekinde Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiş bulunmaktadır.

İNCELEME VE GEREKÇE: Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Selçuk Tüzün'ün Başkanlığında, Üyeler: O.Hulusi Mustafaoğlu, Ülkü Aydın Nursel Aymakoğlu, Zafer Kantarcıoğlu, Ertuğrul Taka ve Halit Karabulut'un katılımlarıyla yapılan 17.11.1997 günlü toplantısında, Raportör-Hakim İsa Yeğenoğlu'nun davanın çözümünde genel idari yargı yeri görevli olduğundan AYİM Birinci Dairesinin başvurusunun kabulü gerektiği yolundaki raporu ve dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Erdoğan Güneş ve Danıştay Savcısı Tülin Özdemir ile AYİM Savcısı Ayhan Akarsu'nun davanın çözümü genel idari yargının görev alanına girdiğinden AYİM Birinci Dairesinin başvurusunun kabulü gerektiğine ilişkin yazılı ve sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Dava, Askeri Makamca sivil memur kadroları için açılan sınavda davacının başarılı olduğu yolundaki sonucun iptal edilmesine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

Anayasa'nın 157. maddesinde, AYİM'nin askeri olmayan makamlarca tesis edilmiş olsa bile, asker kişileri ilgilendiren ve askeri hizmete ilişkin idari işlem ve eylemlerden doğan uyuşmazlıkların yargı denetimini yapan ilk ve son derece mahkemesi olduğu, ancak askerlik yükümlülüğünden doğan uyuşmazlıklarda ilgilinin asker kişi olması şartın aranmayacağı belirtilmiş; 20.7.1972 günlü ve 1602 sayılı Yasa'nın 25.12.1981 günlü ve 2568 sayılı Yasa ile değişik 20. maddesinde de aynı hüküm yer almıştır. AYİM'nin bir davaya bakabilmesi için dava konusu

idari işlemin "asker kişiyi ilgilendirmesi" ve "askeri hizmete ilişkin bulunması" şartlarının birlikte gerçekleşmesi gerekmektedir.

1602 sayılı Yasa'nın değişik 20. maddesinde, Türk Silahlı Kuvvetlerinde görevli bulunan veya hizmetten ayrılmış olan, subay, askeri memur, astsubay, askeri öğrenci, uzman çavuş, uzman jandarma çavuş erbaş ve erler ile sivil memurlar asker kişi sayılmaktadır.

İdari işlemin, görevli yargı yerinin tespiti yönünden "askeri hizmete ilişkin" olup olmadığının saptanabilmesi için işlemin konusuna bakılması gerekmektedir. Eğer idari işlem askeri gereklere askeri usul ve yöneme ve askeri hizmete göre tesis edilmiş ise bu işlemin askeri nitelikte olduğu kabul edilmelidir. İşlem, askeri olmayan bir makam tarafından tesis edilmiş olsa bile durum değişmemekte menfaati ihlal edilen asker kişinin açtığı davanın AYİM'nde görülmesi gerekmektedir.

Dava dilekçesinin incelenmesinden, sivil memurluk sınavında başarılı olması üzerine davacıdan ataması için gerekli belgelerle birlikte başvuruda bulunmasının istenildiği; ancak, adıgeçenin memuriyete ataması yapılmadan, olay kısmında yazılı nedenlerle sınav sonucunun iptal edildiği anlaşılmaktadır.

Bu durumda, davacı, 1602 sayılı Yasanın değişik 20. maddesinde asker kişi sayılan sivil memur kadrosunu ve dolayısıyla "asker kişi statüsünü kazanmamış olduğundan, davada "asker kişiyi ilgilendirme" koşulu gerçekleşmemiştir.

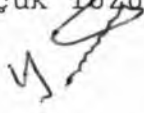
Öte yandan, dava konusu işlemin sebebini oluşturması bakımından, adayların sınava kabul edilmesi için öngörülen koşullara aykırı beyanda bulunmaları halinde idarece sınav sonucunun iptal edilip edilemeyeceği hususunun yargısal denetiminde, ilan edilen sınavın dayanağı olarak gösterilen 657 sayılı Yasa ve bu Yasaya göre çıkarılan Genel Yönetmelik ile düzenlenen esas ve kuralların uygulanacak olması karşısında dava konusu işlemin "askeri hizmete ilişkin" bir yanının bulunmadığı; bir başka deyişle, askeri kurumlarca açılan sivil memurluk sınavından doğan bu dava ve bu davanın çözümüyle varılacak sonucun, sivil kurumlarca açılan memurluk sınavından doğan aynı konudaki dava ve o davanın çözümüyle varılacak sonuçtan farklı olmayacağı açıktır.

Belirtilen duruma göre ve olayda Anayasanın 157. ve 1602 sayılı Yasanın değişik 20. maddelerinde öngörülen, dava konusu işlemin "asker kişiyi ilgilendirmesi" ve "askeri hizmete ilişkin bulunması" koşullarının gerçekleşmemiş olması karşısında, davanın görüm ve çözümünde genel idari yargı yeri görevli bulunmaktadır.

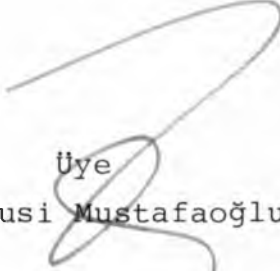
Açıklanan nedenlerle, Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Birinci Dairesinin başvurusunun kabulü ve Zonguldak İdare Mahkemesince verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmektedir.

SONUÇ : Anlaşmazlığın niteliğine göre, davanın genel idari yargı yerinde görülmesi gerektiğine, bu nedenle Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Birinci Dairesinin başvurusunun kabulü ile, Zonguldak İdare Mahkemesinin 27.6.1997 günlü, E.1997/500, K.1997/386 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, 17.11.1997 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
Selçuk TÜZÜN

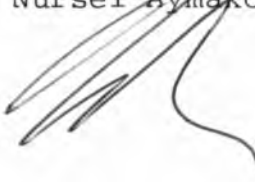
Üye
O.Hulusi Mustafaoğlu

Üye
Ülkü Aydın

Üye
Nursel Aymakoğlu

Üye
Zafer Kantarcıoğlu

Üye
Ertuğrul Taka

Üye
Halit Karabulut

14.12.1997 - 23200
Bu kararın Resmî gazete'de
yayını uyg.

Başkan

91